

Vaste Commissie voor Taaltoezicht
Warandeborg 4 – 1000 BRUSSEL

Brussel,

[...]

[...]

Betreft: het opstellen en ter beschikking stellen van een brochure in dertien talen

Mevrouw de adjunct-directeur,

In zitting van 27 april 2023 onderzocht de Vaste Commissie voor Taaltoezicht (VCT), in verenigde afdelingen, uw vraag om advies betreffende het opstellen en ter beschikking stellen van een brochure in dertien talen.

In uw brief van 13 februari 2023 deelde u de VCT meer specifiek het volgende mee :

“Naar aanleiding van een telefonisch contact met een van uw medewerkers wenst het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen (hierna: “het Instituut”) het advies in te winnen van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht met betrekking tot de vertaling van enkele brochures over de Zorgcentra na Seksueel Geweld (hierna: “de ZSG’s”) bestemd voor de slachtoffers die zich naar een ZSG begeven en hun steunfiguren.

Het Instituut is een administratieve openbare instelling met bestuursautonomie die zich onder meer inzet om de gelijkheid van vrouwen en mannen te beschermen en te bevorderen. Het Instituut geeft in dat kader mee uitvoering aan de regeringsbeslissingen die met betrekking tot gendergelijkheid worden genomen.

De regering gaf het Instituut de opdracht om de nationale coördinatie van de ZSG’s op zich te nemen. De ZSG’s staan in voor de opvang en begeleiding van slachtoffers van seksueel geweld op medisch, forensisch, psychologisch en politieel vlak. Er zijn momenteel 7 ZSG’s in België. In 2023 openen nog 3 ZSG’s de deuren.

Er werden drie brochures ontwikkeld om de zichtbaarheid, bekendheid en toegankelijkheid van de ZSG’s te vergroten. Dankzij deze brochures kunnen slachtoffers en hun steunfiguren makkelijker hun weg naar de gepaste hulp en correcte informatie vinden. Deze drie brochures zijn:

- een folder met algemene informatie over de ZSG’s. Deze leaflet wordt fysiek in de ZSG’s verdeeld, alsook beschikbaar gesteld op de website van het Instituut (www.seksueelgeweld.be) en de website waarop meer informatie over de ZSG’s kan gevonden worden;
- een brochure voor steunfiguren die duidt hoe steunfiguren slachtoffers van seksueel geweld kunnen bijstaan en waar ze terecht kunnen voor hulp en ondersteuning. Deze

brochure wordt fysiek in de ZSG's verdeeld en op de website waarop meer informatie over de ZSG's kan gevonden worden;

- Een brochure voor slachtoffers over het verwerkingsproces na seksueel geweld en waar ze terecht kunnen voor verdere hulp en begeleiding. Deze brochure wordt fysiek in de ZSG's verdeeld en op de website waarop meer informatie over de ZSG's kan gevonden worden.

De website van de ZSG's wordt binnenkort herzien, maar de brochures zullen blijvend op de website ter beschikking staan, ook als in de toekomst de url of de website zou wijzigen.

Om zoveel mogelijk slachtoffers te bereiken en te informeren over de ZSG's, wil het Instituut de brochures ook in andere talen dan het Nederlands en Frans aanbieden. Uit onderzoek blijkt immers dat personen met een migratieachtergrond een verhoogde kwetsbaarheid hebben om slachtoffer te worden van seksueel geweld, en dat terzelfdertijd de drempel om hulp te zoeken na slachtofferschap voor deze groep hoger is.

Het is bijgevolg van uiterst belang dat deze doelgroepen correcte informatie over het hulpaanbod ter beschikking hebben, in een taal die zij begrijpen. Tot eind 2021 was 30% van de slachtoffers die zich aanmeldden bij een ZSG niet van Belgische afkomst of was hun moedertaal niet Nederlands of Frans.

Het Instituut wil de brochures beschikbaar te stellen in volgende talen: Nederlands, Frans, Duits, Engels, Oekraïens, Russisch, Arabisch, Spaans, Italiaans, Pools, Portugees, Roemeens en Turks. De vertalingen werden/worden opgesteld door een vertaalbureau en nadien nagelezen door de Federatie voor Mondiale en Democratische Organisaties (FMDO, www.fmdo.be). Het FMDO garandeert dat het nalezen gebeurt door een persoon die de taal in kwestie als moedertaal beheerst om zo te garanderen dat het taalgebruik voldoende toegankelijk is voor slachtoffers. De vertaalde teksten bevatten echter geen andere informatie dan de originele tekst in het Nederlands of Frans. De brochures zouden telkens vermelden in welke overige talen deze beschikbaar is.

Het Instituut staat enkel in voor de verspreiding van deze brochures naar de ZSG-afdelingen in ziekenhuizen en de beschikbaarheid ervan digitaal op de reeds vermelde websites. De ZSG-afdelingen kunnen de brochures in de diverse talen bij het Instituut bestellen, in functie van de slachtoffers die zich bij hen melden.

Het Instituut wenst een advies van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht om zich ervan te vergewissen dat de publicatie en verspreiding van de brochures in andere talen dan het Nederlands en Frans, volgens de hierboven omschreven voorwaarden en doeleinden, conform is aan de geldende regelgeving m.b.t. het gebruik van talen in bestuurszaken.

We wensen u alvast te bedanken voor de aandacht die u aan onze vraag wil schenken en hopen op een spoedige reactie. Intussen staat het Instituut vanzelfsprekend tot uw beschikking voor alle bijkomende vragen.”

*
* *

Het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen is een centrale dienst in de zin van de bij koninklijk besluit van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken (Bestuurstaalwet).

Luidens artikel 40, eerste lid Bestuurstaalwet zijn de berichten en mededelingen die de centrale diensten aan het publiek richten door bemiddeling van de plaatselijke diensten, onderworpen aan de taalregeling die ter zake aan deze plaatselijke diensten bij de Bestuurstaalwet wordt opgelegd.

De Zorgcentra na Seksueel Geweld zijn plaatselijke diensten in de zin van de Bestuurstaalwet. Overeenkomstig artikel 11, § 1 Bestuurstaalwet stellen de plaatselijke diensten, die gevestigd zijn in het Nederlandse of het Franse taalgebied, de berichten en de mededelingen die voor het publiek bestemd zijn, uitsluitend in de taal van hun gebied. De plaatselijke diensten, die in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad gevestigd zijn, stellen de berichten en de mededelingen die voor het publiek bestemd zijn in het Nederlands en in het Frans (art. 18 Bestuurstaalwet).

De verdeling van de brochures fysiek in de zorgcentra betreft berichten en mededelingen die het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen richt aan het publiek door bemiddeling van plaatselijke diensten. In de zorgcentra gelegen in het Nederlandse taalgebied zullen deze brochures uitsluitend gesteld moeten zijn in het Nederlands, in die gelegen in het Franse taalgebied in het Frans en in die van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad het Nederlands en het Frans.

Volgens artikel 40, tweede lid Bestuurstaalwet worden de berichten en mededelingen die de centrale diensten rechtstreeks aan het publiek richten in het Nederlands en in het Frans gesteld. De berichten en mededelingen die ze rechtstreeks aan het publiek richten, worden in het Duits aan het Duitssprekende publiek ter beschikking gesteld.

De folder met algemene informatie over de zorgcentra wordt beschikbaar gesteld op de website van het Instituut en de website waarop meer informatie over de zorgcentra kan gevonden worden. De folders voor steunfiguren en voor slachtoffers worden beschikbaar gesteld op de website waarop meer informatie over de zorgcentra kan worden gevonden.

De website waarop meer informatie over de zorgcentra kan worden gevonden (www.seksueelgeweld.be) is een initiatief van de Politie en van het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen.

De website van het Instituut en de website waarop meer informatie over de zorgcentra kan worden gevonden zijn berichten en mededelingen die het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen gebruiken om zich rechtstreeks te richten aan het publiek, inclusief het Duitssprekend publiek. De betrokken folders dienen op deze websites derhalve verspreid te worden in het Nederlands, het Frans en het Duits.

In verschillende adviezen heeft de VCT gesteld dat zij er zich van bewust is dat administraties en openbare diensten heden ten dage regelmatig in contact komen met een anderstalig publiek door de aard van de dienstverlening en door specifieke projecten die door hen worden ontwikkeld, bijvoorbeeld in het kader van integratie. Het gebruik van vreemde talen, naast de door Bestuurstaalwet voorgeschreven ta(a)l(en), kan in uitzonderlijke gevallen noodzakelijk zijn.

In zijn advies nr. 62.411/2/AV van 2 maart 2018 over een voorontwerp van wet 'houdende oprichting van het Brussels International Business Court' stelde de afdeling Wetgeving van de Raad van State meer expliciet het volgende :

“Uit het geheel van de voorgaande overwegingen besluit de Raad van State dat in beginsel de openbare diensten – en ook de rechterlijke macht – de officiële talen dienen te gebruiken, doch dat het gebruik van een andere taal kan worden geregeld voor zover het gebruik van de officiële taal of de officiële talen onmogelijk blijkt te zijn uit de aard der zaak of voor zover de behoeften van de diensten of van het algemeen belang het gebruik van andere talen noodzakelijk maken. Indien aan die voorwaarde is voldaan, kan het gebruik van een andere taal worden geregeld, onder de bijkomende voorwaarde dat geen afbreuk wordt gedaan aan de voorrang van de taal of de talen van het gebied (artikel 4, eerste lid, van de Grondwet) en dat geen afbreuk wordt gedaan aan het gelijkheidsbeginsel en het discriminatieverbod (artikelen 10 en 11 van de Grondwet).”

De VCT heeft in haar adviespraktijk gesteld dat uitzonderlijk voor specifieke projecten een andere taal of talen kunnen worden gebruikt naast de officiële talen die door de Bestuursstaalwet worden voorgeschreven in het geval dat dit absoluut noodzakelijk is in het algemeen belang (cf. VCT-adviezen nrs. 49.138 van 30 juni 2017;47.055 van 18 september 2015 en 50.366 van 9 november 2018).

Aangezien het gebruik van vreemde talen enkel uitzonderlijk of als overgangsmaatregel kan worden gebruikt, zal dit gebruik aldus zoveel mogelijk beperkt dienen te worden in zowel omvang als tijd.

Het gebruik van vreemde talen mag geen afbreuk doen aan de voorrang van de taal of de talen van het gebied of aan het Nederlandstalig karakter van het Nederlandse taalgebied of aan het Franstalige karakter van het Franse taalgebied, zoals gewaarborgd in artikel 4 G.W. De tekst dient derhalve in eerste plaats opgesteld te zijn in de opgelegde ta(a)l(en) zodat het duidelijk is dat de inwoners over dezelfde informatie beschikken in de opgelegde taal of talen. De anderstalige tekst wordt beschouwd louter als een vertaling van de tekst in de officiële ta(a)l(en). Daarom moet in de anderstalige teksten duidelijk aangegeven staan dat het een vertaling betreft en dient de tekst in de officiële ta(a)l(en) op de folder vooraftegaan op de tekst in de andere ta(a)l(en).

In uw motivering verwijst u naar het feit dat uit onderzoek blijkt dat personen met een migratieachtergrond een verhoogde kwetsbaarheid hebben om slachtoffer te worden van seksueel geweld, en dat terzelfdertijd de drempel om hulp te zoeken na slachtofferschap voor deze groep hoger is. U stelt bijkomend dat het daarom van uiterst belang is dat die doelgroepen correcte informatie over het hulpaanbod ter beschikking hebben, in een taal die zij begrijpen. Tot eind 2021 was 30% van de slachtoffers die zich aanmeldden bij een Zorgcentra na Seksueel Geweld niet van Belgische afkomst of was hun moedertaal niet Nederlands of Frans.

De VCT is van oordeel dat rekening houdende met uw motivering de vertaling van de drie brochures in de vreemde landsta(a)l(en) noodzakelijk is in het algemeen belang. Voor de modaliteiten van de verspreiding van de brochure wordt het Instituut uitgenodigd om contact

op te nemen met de bevoegde deelstaten ten einde, elk wat zich betreft, deze zienswijze in de praktijk uit te voeren.

Hoogachtend,

De Voorzitter,

E. VANDENBOSSCHE